

ZAKON

O DAVKU NA SLADKOR IN SLADILA V BREZALKOHOLNIH PIJAČAH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Nakup brezalkoholnih pijač je v veljavni slovenski davčni zakonodaji obremenjen z davkom na dodano vrednost v višini 8,5 % (pri nakupu v trgovini) oziroma 20 % (postrežena pijača v gostinskem lokalu). Drugih posebnih davčnih obremenitev na brezalkoholne pijače v veljavni slovenski davčni zakonodaji ne poznamo.

V zadnjih letih različne študije ugotavljajo, da ima prekomerno uživanje sladkih brezalkoholnih pijač, predvsem zaradi velike vsebnosti sladkorja (naravnega ali dodanega, v obliki naravnega sladkorja ali umetnih sladil) številne negativne učinke na zdravje (debelost, zvišana vrednost krvnega sladkorja, zvišan krvni pritisk, dislipidemije). Kot posebej ranljivo skupino, kjer je zaznati še posebej veliko negativnih učinkov na zdravje, študije omenjajo mladostnike. Poraba sladkih brezalkoholnih pijač med mladostniki se povečuje. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije se slovenski otroci uvrščajo v sam vrh evropskih držav po količini zaužitih sladkih pijač, temu ustrezne pa so tudi negativne posledice na njihovo zdravje.

Države z namenom, da bi omejile uporabo sladkih brezalkoholnih pijač, uvajajo različne ukrepe za ozaveščanje potrošnikov o posledicah uživanja določenih vrst pijač, pa tudi ukrepe ekonomske narave, s katerimi želijo vplivati na povišanje cen tovrstnih pijač in s tem odvrniti potrošnike od njihovega prekomernega uživanja. Kot en takšnih ekonomskih instrumentov se kaže tudi dodatna (posebna) obdavčitev sladkorja v brezalkoholnih pijačah, saj je eden bistvenih razlogov za veliko razširjenost teh pijač njihova relativna cenovna dostopnost.

Vlada ocenjuje, da je predvsem zaradi podatkov o negativnih posledicah prekomernega uživanja sladkih pijač na zdravje mladostnikov treba tudi v Sloveniji sprejeti ukrepe za zmanjšanje porabe teh pijač. S predlogom zakona Vlada predlaga, da se tudi v Sloveniji, podobno kot v številnih drugih državah, uvede poseben davek, s katerim se obdavčijo brezalkoholne pijače v odvisnosti od njihove vsebnosti sladkorja (vključno s sladili). Vlada ocenjuje, da se bodo stroški davka praviloma prevalili na potrošnike in da se bodo zaradi uveljavitve tega davka zvišale drobnoprodajne cene teh pijač in sicer v sorazmerju z vsebnostjo sladkorja v njih, kar bo pomenilo manjšo cenovno privlačnost brezalkoholnih pijač z večjo vsebnostjo sladkorja in sladil.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Osnovni cilj predloga zakona je uveljaviti ekonomski instrument, ki bo upočasnil rast porabe sladkih brezalkoholnih pijač in s tem prispevati k izboljšanju zdravstvenega stanja predvsem mlajše populacije, ki v pretežni meri posega po teh pijačah.

Podredno želi Vlada z uveljavitvijo davka na sladke pijače zagotoviti nov vir za financiranje državnega proračuna in s tem prispevati h konsolidaciji javnih financ. Pri tem se želi uvesti nov davčni vir na nivoju RS na način, ki bi bil čim bolj enostaven in hkrati učinkovit ter kjer bo davčna obremenitev čim bolj enakomerno porazdeljena, zato so obdavčene vse brezalkoholne pijače (z dodanim sladkorjem ali brez dodanega sladkorja) razen vod in mineralnih vod, obdavčitev pa je odvisna od vsebnosti sladkorja in sladil v pijači. Z namenom enake obravnave pijač se obdavčujejo tudi sladila.

2.2 Načela

Predlog zakona temelji na načelih, ki so značilna za sodobne davčne sisteme, kot so načelo zakonitosti, transparentnosti, učinkovitosti, enakomernosti in sorazmernosti obremenitve in enake obravnave zavezancev.

Načeli zakonitosti in transparentnosti se uveljavljata tako, da zakon ureja vse pravice in obveznosti davčnih zavezancev ter upravnega organa, ki bo pristojen za pobiranje nove dajatve na način, ki omogoča nedvoumno izvajanje zakona.

Načelo učinkovitosti se zasleduje s tem, ko se poskuša oblikovati način pobiranja novega davčnega vira tako, da bo pri zavezancih nastalo čim manj administrativnih bremen in čim manj upravnih bremen pri nadzornem organu, hkrati pa bo z ustreznimi nadzornimi mehanizmi zagotovljeno, da bodo morebitne kršitve odkrite oziroma preprečene.

Načelo enakomernosti se zagotavlja s tem, da se davčno breme porazdeli enako na ves sladkor in sladila, ki so vsebovana v brezalkoholnih pijačah. S tem se zagotavlja obdavčitev vseh sladkih brezalkoholnih pijač, ne glede na to, ali gre za naravni sladkor ali za dodane sladkorje ali sladila.

Načelo sorazmernosti se uveljavlja predvsem v okviru določitve oprostitev plačila davka, kjer se oprošča plačila davka tisti promet s sladkimi brezalkoholnimi pijačami, kjer vlada ocenjuje, da bi bilo davčno breme za zavezance nesorazmerno z njihovo ekonomsko močjo.

Načelo enake obravnave zavezancev je spoštovano preko določitve enotnega načina obračuna davka za vse zavezance.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona uvaja obveznost **plačevanja davka na sladkor in sladila v brezalkoholnih pijačah**, razen na vode in mineralne vode brez dodanega sladkorja in sladil. Sistematika predpisa je deloma primerljiva z ureditvijo na področju trošarin.

Predmet obdavčitve so sladkor in sladila v brezalkoholnih pijačah ter v pripravkih za brezalkoholne pijače, opredeljeni upoštevajo kombinirano nomenklaturo EU (tarifne številke). Mineralne vode in vode, ki ne vsebujejo sladkorja, sladil ali arom niso predmet obdavčitve.

Predmet obdavčitve so tako sadni in zelenjavni sokovi (nektarji in 100 % sadni sokovi), vode in druge pijače z dodanim sladkorjem in sladili (gazirane in negazirane pijače),

brezalkoholne pijače z nizko vsebnostjo alkohola (»brezalkoholna piva« z vsebnostjo alkohola do 0,5 % vol, ki niso podvržena plačilu trošarine), energijske pijače, drugi napitki (npr. čokoladno mleko; ne pa tudi sicer mlečni izdelki in jogurti) ter pripravki za pripravo brezalkoholne pijače v obliki sirupov, praškov in v drugih oblikah.

Predmet obdavčitve so vse naštetе pijače, ne glede na to ali so jim bili sladkor oziroma sladila dodani ali pa gre za »naravni« sladkor v pijači.

Davčni zavezanci so vse osebe, ki na območju Slovenije v okviru opravljanja ekonomske dejavnosti proizvajajo predmete obdavčitve, jih uvažajo oziroma jih vnašajo iz drugih držav članic EU. Davčni zavezanci so tudi druge osebe, ki predmete obdavčitve proizvajajo, vnašajo oziroma uvažajo v takšnih količinah, da to kaže na komercialni značaj teh količin. Davčni zavezanci pa niso tiste osebe, ki sicer proizvajajo brezalkoholne pijače, vendar pa količina teh brezalkoholnih pijač ne presega meje, določene z zakonom.

Obveznost za obračun davka nastane v trenutku, ko so brezalkoholne pijače, ki so proizvedene v Sloveniji, dane prvič v promet v Sloveniji oziroma v trenutku končne porabe pri proizvajalcu, pri uvozu ob sprostitvi brezalkoholne pijače v prosti promet v skladu s carinskimi predpisi, ob vnosu iz druge države članice EU pa ob prejemu oziroma v trenutku samega vnosa, če prejemnik sam organizira prevoz – dobavo pijač v Slovenijo.

Davčna osnova je količina sladkorja in sladil v posamezni brezalkoholni pijači.

Znesek davka znaša 1 evro na 1 kg sladkorja v brezalkoholni pijači (0,001 evro na gram), kar predstavlja pri enem litru brezalkoholne pijače z vsebnostjo sladkorja 100 gramov/liter (običajna vsebnost sladkorja) obdavčitev v višini 0,10 evra na liter brezalkoholne pijače.

Dodatno so obdavčena tudi sladila, ki jih vsebujejo brezalkoholne pijače. Sladila, ki so lahko v živilih, so opredeljena v Uredbi (ES) št. 1333/2008 o aditivih za živila. V tej uredbi so opredeljeni tudi največji dovoljeni odmerki sladil v živilih, vključno z brezalkoholnimi pijačami. Obdavčitev sladil sledi opredelitvi v navedeni uredbi in določa znesek obdavčitve v višini 0,20 evra za največjo dovoljeno vsebnost posameznega sladila v litru brezalkoholne pijače. V primeru nižje vsebnosti sladila je obdavčitev ustrezno nižja.

Predlog zakona predvideva tudi **oprostitev plačila davka** in sicer za diplomatska predstavništva, konzulate in mednarodne organizacije, pri čemer ureditev sledi siceršnji in že uveljavljeni ureditvi oprostitvev na področju davkov (DDV in trošarin). Oprostitev veljajo tudi za blago, ki ne bo dano na slovenski trg (za pijače, dane v izvozni postopek, postopek tranzita ali odpremljene v drugo državo članico, kakor tudi vnesene v carinska skladišča ali proste cone). Ker je namen obdavčitve obdavčiti le sladkor v brezalkoholnih pijačah, ki se dajo na trg v Sloveniji v konzumacijo, velja oprostitev pri dobavi teh pijač drugim proizvajalcem za proizvodnjo drugih izdelkov (če gre za proizvodnjo brezalkoholnih pijač, bodo obdavčene te nove pijače (sicer bi prišlo do večkratnega obdavčevanja), če pa gre za proizvodnjo drugih izdelkov iz teh pijač, pa obremenitev s tem davkom tudi ni primerna, saj pijače ne bodo konzumirane. Če ne bi bilo predvidene vnaprejšnje oprostitve v teh primerih, bi upravičenci naknadno zahtevali vračilo plačanega davka; s takšno ureditvijo se zmanjšujejo administrativni postopki.

Oprostitev plačila davka je določena tudi za brezalkoholne pijače, proizvedenih iz svežega sadja za neposredno prodajo potrošnikom in porabo v prostorih proizvajalca. S tem so oproščene brezalkoholne pijače (stisnjeni sokovi), ki se v gostinskih lokalih pripravljajo za neposredno konzumacijo (npr. limonade iz sveže stisnjenih limon).

Davek se bo **obračunaval in plačeval na podlagi obračunov davka**, ki jih bodo zavezanci morali vlagati pri carinskem organu mesečno (če je nastala obveznost obračuna davka,

sicer obračunov ni potrebno vlagati). Davek se bo obračunaval na podlagi obračunov tudi za sladkor v pijačah, vnesenih iz drugih držav članic EU in uvoženih iz tretjih držav. Rok za predložitev obračuna bo do zadnjega delovnega dne v mesecu, ki sledi davčnemu obdobju. Obveznost plačila davka je prav tako določena do zadnjega delovnega dne v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je nastala obveznost obračuna.

Zakon predvideva tudi možnost **vračila plačanega davka**, kadar so za to izpolnjeni pogoji (npr. pijača je bila dana na trg v Sloveniji in zanjo plačan davek, naknadno pa je bila izvožena oziroma dobavljena v drugo državo članico EU).

Zakon ureja **nadzor** nad izvajanjem tega zakona, za kar bodo pristojni carinski organi. Davčni zavezanci in druge osebe, ki želijo uveljavljati ugodnosti po tem zakonu (oprostitve plačila davka) morajo biti registrirane pri davčnem organu, s čimer se omogoča nadzor nad davčnimi zavezanci.

Zakon zavezancem nalaga obveznost **hrambe dokumentacije in podatkov**, ki so pomembni za pravičen obračun davka. Zakon ureja tudi vodenje posebne evidence carinskega organa.

Zakon vsebuje tudi kazenske določbe, primerljive ureditvi na področju trošarin (opredelitev glob in hujših prekrškov, pri katerih se globa lahko izreče v odstotku od neplačanega davka).

Zakon bo **začel veljati** v 15 dneh po objavi v Uradnem listu RS. Zaradi zagotovitve ustreznega prehodnega obdobja za tehnično prilagoditev izvajanju zakona, tako na strani zavezancev kot tudi na strani nadzornega organa, je predvideno, da se bo prvi obračun davka oddal za drugi mesec, ki sledi mesecu, v katerem bo uveljavljen zakon.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocenjujemo, da bi uvedba davka na brezalkoholne pijače v višini 1 evra na 1 kg sladkorja lahko, ob nespremenjeni količini brezalkoholnih pijač, prinesla letno okoli 16 mio evrov davka. Vendar pa je pričakovati, da se bo količina porabe brezalkoholnih pijač v Sloveniji zmanjšala. Ob zmanjšanju porabe za 11 % je mogoče pričakovati letno okoli 14 mio evrov prihodkov iz naslova tega davka.

Predlog zakona nima vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu, v okviru finančnega načrta carinske službe.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Rešitve, vsebovane v predlogu zakona ne posegajo v pravni red Evropske unije. Pobiranje novega davka je v predlogu zakona oblikovano tako, da je zagotovljeno spoštovanje temeljnih svoboščin EU in ne omejuje delovanja enotnega notranjega trga EU.

Veliko evropskih držav že pozna posebne davke na brezalkoholne pijače (Danska, Finska, Francija, Latvija, Nizozemska, Madžarska, Hrvaška, Norveška), ki so bili uvedeni in

utemeljeni predvsem na razlogih varovanja zdravja. Splošna ugotovitev je, da tiste države, ki tovrstno obdavčitev poznajo že dalj časa, v zadnjih letih, tudi z namenom doseganja cilja javnofinančne konsolidacije, povečujejo stopnjo obdavčitve brezalkoholnih pijač. Nekatere države so uvedbo posebnega davka na brezalkoholne pijače napovedale (npr. Italija, Irska). Na ravni zakonodaje EU obdavčitev hrane in pijače ni harmonizirana in države članice nimajo obveznosti, da o sprejetih ukrepih na tem področju uradno obveščajo Komisijo.

Danska

Brezalkoholne pijače so na Danskem predmet posebne obdavčitve že od leta 1940. Kot razlog za obdavčitev brezalkoholnih pijač na Danskem navajajo predvsem preveliko uživanje sladkorja, zlasti med otroci. Leta 2001 je bila stopnja davka povišana, kar je imelo za posledico manjšo potrošnjo pijač, ki so predmet obdavčitve na Danskem. Leta 2007 so znižali stopnjo obdavčitve brezalkoholnih pijač z namenom zmanjševanja vnosa teh pijač iz drugih držav in z namenom preprečevanja nelegalne trgovine, kar je imelo za posledico povečanje prodaje za 3 odstotke in nekoliko manjšo trgovinsko menjavo z drugimi, zlasti sosednjimi državami.

Z letom 2012 je Danska ponovno povečala stopnjo obdavčitve, in sicer za 0,21 evra za pijače s sladkorjem in za 0,08 evra za pijače brez sladkorja, kar naj bi imelo za posledico 50,4 mio evrov več prihodkov v proračun. S 1.1.2012 se je davčna stopnja povečala iz 1,08 na 1,58 DKK na liter, če je količina dodanega sladkorja večja kot 0,5 g na 100 ml. Če je količina dodanega sladkorja manjša kot 0,5 g na 100 ml, je stopnja obdavčitve 0,57 DKK na liter pijače.

Finska

Finska pozna posebno trošarinsko dajatev na brezalkoholne pijače (kot npr. sokovi, limonada, mineralna voda, kavni napitki), predmet obdavčitve je določen preko proizvodov, določenih s kombinirano nomenklaturo skupne (EU) carinske tarife (CN 2201). Za nadzor in izvajanje zakonodaje o obdavčitvi brezalkoholnih pijač je na Finskem zadolžena carinska uprava.

Finska je z letom 2011 povečala davčno stopnjo, iz 4,5 centa na 7,5 centa na liter, ter razširila davčno osnovo. Iz obdavčitve je izvzeta voda, ki se prodaja v večjih količinah od 5 litrov, ter proizvodi, ki se rabijo za posebne diete. Prav tako ni predmet obdavčitve proizvodnja brezalkoholnih pijač v manjših količinah, pod pogojem, da je proizvajalec pravno in ekonomsko neodvisen od drugih proizvajalcev v istem industrijskem sektorju ter da proizvodnja ne presega 50.000 litrov na letni ravni. Proizvodi, ki se porabijo pri proizvodnji pijač, niso predmet obdavčitve.

Francija

Francoski davek na brezalkoholne pijače je stopil v veljavo s 1. januarjem 2012. Davčna stopnja je 7,16 evra za hektoliter (kar znese približno 0,072 evra na liter oz. 0,024 na 33 ml pločevinko) in se nanaša na vse pijače z dodanim sladkorjem oz. pijače, ki vsebujejo umetna sladila, npr. sadni sokovi, voda ali gazirane pijače z dodanim sladkorjem. Francoska ureditev ne pozna spodnjega praga dodanega sladkorja, ampak obdavčitev zajema vse pijače, ne glede na vsebnost dodanega sladkorja.

Francija pričakuje, da se bo poraba sladkanih pijač v petih letih zmanjšala za 25 odstotkov pri otrocih, ki popijejo dnevno več kot pol kozarca sladkanih pijač. Francija pričakuje prihodke na letni ravni iz naslova tega davka v višini 280 mio evrov (240 mio evrov za dodane sladkorje in 40 mio evrov za umetna sladila), od tega je 50 odstotkov prihodkov namenskih za sistem socialnega zavarovanja.

Madžarska

Na Madžarskem so s 1. septembrom 2011 uvedli davek na zdravo hrano, ki zajema embalarane proizvode, ki vsebujejo visoke deleže sladkorja, soli ali kofeina. Predmet obdavčitve so tudi npr. energetske napitke z dodanim sladkorjem in kofeinom ter brezalkoholne pijače z dodanim sladkorjem več kot 5 g na 100 ml.

Brezalkoholne pijače, ki vsebujejo več kot 8 g sladkorja na 100 ml, so bile do 1. januarja 2012 obdavčene v višini 5 Ft na liter, s 1. januarjem 2012 pa so na Madžarskem povišali obdavčitev na 7 Ft na liter. S 1. januarjem 2012 so sirupi oz koncentracije za brezalkoholne pijače obdavčeni v višini 200 Ft na liter.

Nizozemska

Nizozemska prav tako pozna davek na brezalkoholne pijače, ki zajema tudi mineralne vode in sadne sokove in znaša 5,5 EUR na hektoliter v primeru sadnih sokov ipd. ter 4,13 EUR na hektoliter v primeru vod.

Pri proizvodnji, trgovini ali vnosu iz druge države članice EU se zahteva posebna deklaracija na prostovoljni osnovi in mora temeljiti na dokumentih, kot je npr. tovorni list (CMR), in računu. Za nadzor nad izpolnjevanjem pogojev je pristojna carinska uprava.

Latvija

V Latviji so predmet obdavčitve brezalkoholne pijače in kava, kar je določeno z zakonom o trošarinah. Obdavčuje se voda in mineralna voda, katerima je dodan sladkor ali drugo sladilo oz aroma, in druge brezalkoholne pijače razen sadnih in zelenjavnih sokov, nektarjev, naravnih vod in mineralnih vod, umetnih mineralnih vod brez dodanega sladkorja ali drugih sladil in okusov. Davčna stopnja za brezalkoholne pijače v Latviji je 4 lats na 100 litrov, in za kavo 100 lats za 100 litrov.

Ureditev v Latviji ne predvideva obdavčitve za brezalkoholne pijače in kavo, ki se uporablja za proizvodnjo hrane, vključno za proizvodnjo alkoholnih pijač. Prav tako niso predmet obdavčitve brezalkoholne pijače in kava, ki so uničene pred pristojnimi organi.

Hrvaška

Hrvaški zakon o posebnem davku na brezalkoholne pijače je bil sprejet v 2001 in se je začel uporabljati z 2002. Predmet obdavčitve so brezalkoholne pijače, ki so proizvedene ali uvožene na Hrvaško. Prihodki iz naslova tega davka so prihodki proračuna. Predmet obdavčitve so tudi praški in pastile, ki so namenjeni za pripravo brezalkoholnih pijač. Kot brezalkoholne pijače, ki so obdavčene, se štejejo sadni sokovi, pijače, narejene na sadni osnovi, na osnovi rastlinskih izvlečkov, žita ali sirotke, nadalje umetne osvežilne brezalkoholne pijače, nizko energetske brezalkoholne pijače ter sirupi, ki so namenjeni za proizvodnjo ali pripravo osvežilnih pijač, kar določa poseben podzakonski akt. Z zakonom, ki določa obdavčitev brezalkoholnih pijač, niso zajete naravne mineralne gazirane in negazirane vode, namizne vode in 100 odstotni naravni sokovi, voda za pitje ter domača in uvožena izvirska voda.

Višina obdavčitve je 40 HRK na hektoliter brezalkoholne pijače, ki je predmet obdavčitve. Obveznost plačila davka nastane, ko je brezalkoholna pijača proizvedena (davek je potrebno plačati v roku 30 dni) oz v primeru uvoza v okviru postopka carinjena (davek se plača skupaj s plačilom carinskega dolga).

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Carinska uprava RS bo morala svoje poslovanje prilagoditi tako, da bo lahko začela pobirati in izvajati nadzor nad pravilnostjo obračunavanja davka na sladkor in sladila v brezalkoholnih pijačah. Postopek pobiranja in nadzora je primerljiv z obstoječimi postopki.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Osebe, ki proizvajajo sladke brezalkoholne pijače, jih vnašajo v Slovenijo iz drugih držav članic EU ali jih uvažajo iz tretjih držav, bodo morale poleg obstoječih davkov zagotoviti obračun in plačilo davka po tem predlogu zakona. Zakon je oblikovan tako, da lahko izpolnjujejo svojo obveznost s čim manjšim administrativnim bremenom.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Proizvajalci sladkih brezalkoholnih pijač in trgovci s temi proizvodi bodo morali dodatno davčno obremenitev upoštevati pri kalkulaciji stroškov proizvodnje oziroma prodaje tovrstnih izdelkov. Zavezanci imajo možnost prevaliti davčno breme na potrošnike; koliko bo res prišlo do prevalitve bremena nanje in s tem do povišanja drobnoprodajnih cen, je odvisno od poslovne politike posameznih zavezancev.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Vlada pričakuje, da bo prišlo do prevalitve davčnega bremena na končne potrošnike in s tem do povišanja drobnoprodajnih cen sladkih brezalkoholnih pijač. Ocenjujemo, da se bodo sladke pijače v prodaji na drobno in gostinstvu v povprečju podražile za 11 %, kar bo pomenilo 0,1 o.t. prispevka k inflaciji v mesecu uveljavitve. Pričakuje se, da bo to vplivalo na spremembo potrošniških navad in da se bo poraba sladkih brezalkoholnih pijač v srednjeročnem obdobju zmanjšala.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Jih ni.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Za izvajanje zakona je pristojna Carinska uprava RS, ki bo na običajen način poskrbela tudi za obveščanje zavezancev.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi splošnimi pristojnostmi.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O DAVKU NA SLADKOR IN SLADILA V BREZALKOHOLNIH PIJAČAH

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka na sladkor in sladila v brezalkoholnih pijačah.

2. člen (pripadnost davka)

Prihodki od davka na sladkor in sladila v brezalkoholnih pijačah (v nadaljnjem besedilu: davek) pripadajo proračunu Republike Slovenije.

3. člen (opredelitev pojmov)

Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. sladila so sladila, kot so opredeljena v 2. točki B dela priloge II Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila, UL L 354 z dne 31. 12. 2008, zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 1166/2012 z dne 7. decembra 2012 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede uporabe dimetil dikarbonata (E 242) v nekaterih alkoholnih pijačah (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1333/2008 o aditivih za živila);
2. sladkor pomeni sladkorje, kot so opredeljeni v Direktivi Sveta 2001/111/ES z dne 20. decembra 2001 o nekaterih sladkorjih, namenjenih za prehrano ljudi;

II. PREDMET OBDAVČITVE

4. člen (predmet obdavčitve)

Predmet obdavčitve po tem zakonu so naslednji izdelki (v nadaljnjem besedilu: brezalkoholne pijače):

- pijače, ki se uvrščajo v tarifne številke 2009 in 2202;
- pripravki za pijače v obliki sirupov, praškov, tablet ali v drugih oblikah, ki se uvrščajo v tarifno številko 2106).

5. člen (Sklicivanje na kombinirano nomenklaturu)

(1) Tarifne številke, uporabljene v tem zakonu, so navedene v kombinirani nomenklaturi Evropske unije, objavljene kot Priloga I Uredbe Sveta (EGS) št. 2658/87 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L št. 256 z dne 7. 9. 1987, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 927/2012 z dne 9. oktobra 2012 o spremembi Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L št. 304 z dne 31. 10. 2012, str. 1).

(2) Minister ali ministrica, pristojna za finance (v nadaljnjem besedilu: minister), objavlja spremembe navedb tarifnih števil po tem zakonu v skladu z veljavno kombinirano nomenklaturu Evropske unije.

III. DAVČNI ZAVEZANEC

6. člen (davčni zavezanec)

(1) Davčni zavezanec ali zavezanka (v nadaljnjem besedilu: davčni zavezanec) je vsaka oseba, ki v okviru opravljanja ekonomske dejavnosti na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Slovenija) proizvaja brezalkoholne pijače.

(2) Davčni zavezanec je tudi vsaka oseba, ki v okviru opravljanja ekonomske dejavnosti na območje Slovenije pridobiva brezalkoholne pijače iz drugih držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Unija) ali jih uvaža iz tretjih držav ali tretjih ozemelj.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena proizvajalec brezalkoholnih pijač, ki proizvaja brezalkoholne pijače izključno za neposredno prodajo potrošnikom in njegova proizvodnja brezalkoholnih pijač v posameznem koledarskem letu ne presega 2.000 litrov pijač iz prve alineeje 4. člena tega zakona oziroma ne presega količine pripravkov za pijače iz druge alineeje 4. člena tega zakona, iz katere se ob upoštevanju navodil proizvajalca za pripravo pijač pridobi 2.000 litrov pijač, ni davčni zavezanec za namene tega zakona.

(4) Davčni zavezanec je tudi oseba, ki ni davčni zavezanec po prvem in drugem odstavku tega člena in proizvaja, pridobiva ali uvaža brezalkoholne pijače v količinah, ki predstavljajo komercialne količine brezalkoholnih pijač. Minister predpiše količino brezalkoholnih pijač, za katero se šteje da predstavljajo komercialne količine iz tega odstavka.

IV. NASTANEK OBVEZNOSTI ZA OBRAČUN DAVKA

7. člen (nastanek davčne obveznosti)

Davčna obveznost nastane v trenutku, ko je:

- brezalkoholna pijača, ki je proizvedena v Sloveniji, prvič dana v promet v Sloveniji ali porabljena pri proizvajalcu, in
- brezalkoholna pijača pridobljena iz druge države članice EU ali uvožena iz tretjih držav ali tretjih ozemelj.

8. člen (obveznost obračuna davka)

(1) Obveznost za obračun davka nastane v trenutku, ko so brezalkoholne pijače, ki so proizvedene v Sloveniji, prvič dane v promet v Sloveniji.

(2) Obveznost za obračun davka nastane tudi v trenutku končne porabe brezalkoholnih pijač pri proizvajalcu.

(3) Končna poraba brezalkoholnih pijač pri proizvajalcu iz prejšnjega odstavka obsega vso neposredno porabo brezalkoholnih pijač pri proizvajalcu, razen porabe v okviru tehnoloških procesov proizvodnje brezalkoholnih pijač. Kot končna poraba brezalkoholnih pijač pri proizvajalcu se šteje tudi poraba brezalkoholnih pijač, uporabljenih za zasebne namene zaposlenih in druge namene, ki niso del procesa proizvodnje brezalkoholnih pijač.

(4) Obveznost za obračun davka pri pridobitvi iz druge države članice nastane v trenutku, ko pridobitelj prejme brezalkoholne pijače na območju Slovenije.

(5) Če prevoz brezalkoholnih pijač opravlja sam pridobitelj brezalkoholnih pijač ali druga oseba za njegov račun, nastane obveznost za obračun davka v trenutku vnosa brezalkoholnih pijač na območje Slovenije.

(6) Obveznost za obračun davka pri uvozu nastane v trenutku sprostitve blaga v prosti promet v skladu s carinskimi predpisi.

9. člen

(drugi primeri nastanka obveznosti obračuna davka)

(1) Obveznost za obračun davka nastane tudi takrat, ko:

- so brezalkoholne pijače, za katere je bila uveljavljena oprostitvev plačila davka v skladu s 1. točko prvega odstavka 12. člena tega zakona, porabljene ali dane v promet v Sloveniji;
- proizvajalec drugih proizvodov, za dobavo kateremu je bila uveljavljena oprostitvev plačila davka v skladu z 2. točko prvega odstavka 12. člena tega zakona, brezalkoholne pijače porabi za druge namene;
- so brezalkoholne pijače nezakonito vnesene iz drugih držav članic EU ali iz tretjih držav oziroma tretjih ozemelj oziroma nezakonito odstranjene izpod carinskega nadzora.

(2) Obveznost za obračun davka nastane v trenutku uporabe brezalkoholne pijače za druge namene, za katere ne velja oprostitvev plačila davka iz 12. člena tega zakona, v trenutku nezakonitega vnosa oziroma v trenutku nezakonite odstranitve izpod carinskega nadzora.

V. DAVČNA OSNOVA IN ZNESEK DAVKA

10. člen

(davčna osnova)

Osnova za davek je količina sladkorja in sladil v brezalkoholni pijači.

11. člen

(znesek davka)

(1) Znesek davka znaša [0,001 evra] za 1,00 g sladkorja v brezalkoholni pijači.

(2) Znesek davka znaša [0,2 evra] za največjo dovoljeno količino posameznega sladila, ki se lahko doda brezalkoholnim pijačam v skladu z Uredbo 1333/2008 o aditivih za živila, oziroma ustrezno proporcionalno nižji znesek davka, upošteva dejansko vsebnost posameznega sladila v brezalkoholnih pijači.

VII OPROSTITVE PLAČILA DAVKA

12. člen (oprostitve)

(1) Davek se ne plačuje od brezalkoholnih pijač:

1. vnesenih v carinsko skladišče ali prosto cono, danih v carinski postopek izvoza ali tranzita ter odpremljenih za dobavo v druge države članice Unije;
2. dobavljenih proizvajalcem za proizvodnjo drugih proizvodov;
3. proizvedenih iz svežega sadja izključno za neposredno prodajo potrošnikom in porabo v prostorih proizvajalca.

(2) Za namene tega člena se kot izvoz šteje tudi dobava brezalkoholnih pijač za porabo na letalih in ladjah med poletom ali morsko plovbo med Slovenijo in tretjim ozemljem ali tretjo državo, pri čemer je odhodni ali namembni kraj v Sloveniji, ter dobava prodajalnam blaga na drobno, ki se nahajajo za izstopno mejno carinsko kontrolo na letališču ali pristanišču, odprtem za mednarodni promet.

(3) Za namene uveljavljanja oprostitve iz 2. točke prvega odstavka tega člena mora davčni zavezanec v trenutku, ko bi sicer nastala obveznost za obračun davka v skladu z 8. členom tega zakona, razpolagati z dokazilom o registraciji prejemnika brezalkoholnih pijač v skladu z 21. členom tega zakona.

(4) Minister predpiše podrobnejše kriterije za opredelitev prostorov proizvajalca iz tretje točke prvega odstavka tega člena.

13. člen

(oprostitve za diplomatska predstavništva, konzulate ter mednarodne organizacije v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo)

(1) Davek se ne plačuje od brezalkoholnih pijač:

1. za službene potrebe diplomatskih predstavništev, konzulatov ter posebnih misij, akreditiranih v Sloveniji, razen konzulatov, ki jih vodijo častni konzularni funkcionarji;
2. za službene potrebe mednarodnih organizacij, če to določajo mednarodne pogodbe, ki veljajo za Slovenijo;
3. za osebne potrebe tujega osebja diplomatskih predstavništev in konzulatov ter posebnih misij, akreditiranih v Sloveniji, vključno z njihovimi družinskimi člani;
4. za osebne potrebe tujega osebja mednarodnih organizacij, vključno z njihovimi družinskimi člani, če to določajo mednarodne pogodbe, ki veljajo za Slovenijo;
5. za potrebe oboroženih sil drugih držav članic Severnoatlantske zveze ali njihovega spremnega civilnega osebja ali za oskrbo njihovih menz in kantin;
6. za porabo v skladu z mednarodno pogodbo, ki jo je uveljavila Slovenija s tretjo državo ali mednarodno organizacijo, če ta pogodba za dobavo brezalkoholnih pijač predvideva oprostitvev plačila davka na dodano vrednost.

(2) Oprostitev po tem členu se uveljavlja na podlagi potrdil ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve.

(3) Če je v skladu z mednarodno pogodbo mogoče oprostitev uveljavljati le ob pogoju vzajemnosti, le-to potrdi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

(4) Oprostitev plačila davka po 3. in 4. točki prvega odstavka tega člena ne morejo uveljavljati državljani Slovenije oziroma tuji državljani s stalnim prebivališčem v Sloveniji.

(5) Oprostitev plačila davka po tem členu se lahko uveljavljajo kot neposredna oprostitev ali kot vračilo plačanega davka.

(6) Brezalkoholne pijače, ki so oproščene plačila davka po tem členu, se ne smejo odtujiti, razen če je plačan davek.

(7) Za način priznavanja oprostitev po tem členu se smiselno uporabljajo pravila, ki urejajo pogoje in način oprostitve plačila davkov na blago in storitve za diplomatska predstavništva, konzulate ter mednarodne organizacije.

VIII. OBVEZNOSTI V ZVEZI Z OBRAČUNOM IN PLAČILOM DAVKA

14. člen (davčno obdobje)

Za davčno obdobje se šteje obdobje enega koledarskega meseca.

15. člen (obračun davka)

(1) Davčni zavezanec mora obračunati davek v mesečnem obračunu davka za vsako posamezno davčno obdobje, v katerem je nastala obveznost za obračun davka.

(2) Davčni zavezanec mora pristojnemu organu predložiti obračun davka, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun davka, za katerega je nastala obveznost za obračun.

(3) Iz obračuna iz prejšnjega odstavka morajo biti razvidni vsaj:

- obdobje, za katero se plačuje davek;
- količina brezalkoholnih pijač, za katere je nastala obveznost za obračun davka, po tarifnih podštevilkah, količini in vsebnosti sladkorja in sladil v gramih na liter;
- količina brezalkoholnih pijač, za katere je nastala obveznost za obračun davka, po tarifnih podštevilkah, količini in vsebnosti sladkorja in sladil v gramih na liter, za katere davčni zavezanec uveljavlja oprostitev oziroma vračilo davka;
- znesek obračunanega davka po tarifnih podštevilkah, količini in vsebnosti sladkorja in sladil v gramih na liter;
- znesek za vračilo ali plačilo davka.

(4) Davčni zavezanec mora pristojnemu organu predložiti obračun davka do zadnjega delovnega dne v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je nastala obveznost obračuna davka.

(5) Davčni zavezanec, ki brezalkoholne pijače uporabi ali proda osebi, ki brezalkoholne pijače uporabi za namen iz 2. točke prvega odstavka 12. člena tega zakona, mora carinskemu organu poleg obračuna iz prejšnjega odstavka predložiti tudi mesečni pregled prometa.

(6) Minister predpiše podrobnejšo vsebino in obliko obrazca za obračun ter način njegovega izpolnjevanja.

16. člen (plačilo davka)

(1) Obračunan davek za davčno obdobje zapade v plačilo zadnjega dne v davčnem obdobju, v katerem je nastala obveznost obračuna davka.

(2) Davčni zavezanec mora plačati davek najpozneje zadnji delovni dan meseca, ki sledi mesecu, v katerem je nastala obveznost obračuna davka.

17. člen (podatki o knjigovodstvu in hramba dokumentacije)

(1) Davčni zavezanec mora v svojem knjigovodstvu zagotoviti podatke, ki omogočajo pravilno in pravočasno obračunavanje davka po tem zakonu ter zakonu, ki ureja davčni postopek, zlasti podatke o proizvedenih, odpremljenih, pridobljenih ter uvoženih brezalkoholnih pijačah po datumu in ločeno po vrsti, količini in vsebnosti sladkorja in sladil v gramih na liter. Davčni zavezanec mora pristojnemu organu omogočiti dostop do podatkov iz prejšnjega stavka oziroma mu jih na njegovo zahtevo predložiti v rokih in na način, kot je določen z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Davčni zavezanec mora zagotoviti hrambo dokumentacije, ki je pomembna za izračun davčne obveznosti po tem zakonu do poteka absolutnega zastaralnega roka pravice do izterjave davka, na katerega se nanašajo.

18. člen (obveznost plačila davka v drugih primerih)

(1) Kadar nastane obveznost obračuna davka na podlagi prve in druge alineje prvega odstavka 9. člena tega zakona, je plačnik davka oseba, ki so ji bile dobavljene brezalkoholne pijače, pri dobavi katerih je bila uveljavljena oprostitvev plačila davka v skladu s prvim odstavkom 12. člena tega zakona.

(2) Kadar nastane obveznost obračuna davka na podlagi tretje alineje prvega odstavka 9. člena tega zakona, je plačnik davka oseba, ki je brezalkoholne pijače nezakonito vnesla oziroma oseba, ki je sodelovala pri nezakonitem vnosu ali hrambi nezakonito vnesenih brezalkoholnih pijač.

(3) Plačnik davka iz prvega odstavka tega člena mora obračunati davek in pristojnemu organu predložiti obračun davka, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun davka, za katerega je nastala obveznost za obračun, in sicer v 25 dneh od trenutka, ko je nastala obveznost za obračun dolga v skladu z 9. členom tega zakona.

(4) Plačnik davka iz tega člena mora plačati davek najpozneje zadnji delovni dan meseca, ki sledi mesecu, v katerem je nastala obveznost obračuna.

IX. VRAČILO PLAČANEGA DAVKA

19. člen
(pravica do vračila davka)

(1) Pravico do vračila davka ima:

1. oseba, ki je brezalkoholne pijače, za katere je bil v skladu s tem zakonom obračunan in plačan davek, uporabila za namene iz 1. in 2. točke prvega odstavka 12. člena tega zakona, pri čemer so se brezalkoholne pijače dokazljivo izvozile, dobavile v druge države članice Unije ali dobavile proizvajalcem za namene proizvodnje brezalkoholnih pijač ali drugih proizvodov;
2. oseba, ki je nabavila brezalkoholne pijače, za katere je bil v skladu s tem zakonom obračunan in plačan davek, jih umaknila iz tržišča, ker so postali neužitni oziroma neuporabni in jih uničila pod nadzorom pristojnega organa;

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka predloži pristojnemu organu zahtevek za vračilo plačanega davka v 60 dneh po poteku meseca, v katerem je bila brezalkoholna pijača izvožena, dobavljena v druge države članice Unije ali dobavljena proizvajalcem za namene proizvodnje brezalkoholnih pijač ali drugih proizvodov.

(3) Davek se vrne na način in v roku, določenem za vračilo preveč plačanega davka v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(4) Davčni zavezanec uveljavlja vračilo davka v mesečnem obračunu davka.

(5) Minister predpiše podrobnejšo vsebino in obliko zahtevka za vračilo ter dokazila, ki jih je potrebno predložiti.

(6) Oseba, ki uveljavlja pravico do vračila davka, je dolžna hraniti in na zahtevo pristojnega organa predložiti dokumente, ki dokazujejo upravičenost do vračila davka skladno s predpisi, ki urejajo davčni postopek.

X. PRISTOJNI ORGAN

20. člen
(nadzor)

Za nadzor nad pravilnostjo in pravočasnostjo obračunavanja ter plačevanja davka po tem zakonu je pristojna Carinska uprava Republike Slovenije.

21. člen
(registracija)

(1) Davčni zavezanec iz prvega odstavka 6. člena tega zakona se mora najmanj tri delovne dni pred začetkom proizvodnje brezalkoholnih pijač registrirati pri pristojnem organu.

(2) Davčni zavezanec iz drugega odstavka 6. člena tega zakona se mora najmanj tri delovne dni pred prvim prometom z brezalkoholnimi pijačami, ki povzroči nastanek obveznosti za obračun davka, registrirati pri pristojnem organu.

(3) Davčni zavezanec iz četrtega odstavka 6. člena tega zakona se mora najmanj tri delovne dni pred začetkom proizvodnje ali pred prvim prometom z brezalkoholnimi pijačami v količini, ki predstavlja komercialne količine, registrirati pri pristojnem organu.

(4) Proizvajalec drugih proizvodov, ki želi dobavo z uveljavljanjem oprostitve plačila davka v skladu z 2. točko prvega odstavka 12. člena tega zakona, se mora najmanj tri delovne dni pred prejemom brezalkoholnih pijač registrirati pri pristojnemu organu.

(5) Minister predpiše podrobnejšo vsebino in obliko zahtevka za registracijo ter dokazila, ki jih je potrebno predložiti.

22. člen (prenehanje veljavnosti registracije)

(1) Registracija iz 21. člena tega zakona preneha veljati če:

- imetnik registracije umre oziroma preneha obstajati;
- imetnik registracije le-to vrne pristojnemu organu;
- pristojni organ registracijo odvzame.

(2) Pristojni organ odvzame registracijo, če imetnik registracije ni več registriran za opravljanje dejavnosti, na podlagi katere postane davčni zavezanec iz 6. člena tega zakona ali na zahtevo davčnega zavezanca.

(3) Pristojni organ lahko odvzame registracijo proizvajalcu drugih proizvodov iz tretjega odstavka 21. člena tega zakona, če imetnik registracije uporablja brezalkoholne pijače, za dobavo katerih je bila uveljavljena oprostitvev plačila davka v skladu z 2. točko prvega odstavka 12. člena tega zakona, za druge namene, za katere ne velja oprostitvev plačila davka.

XI. EVIDENCE

23. člen (evidence)

(1) Pristojni organ vzpostavi in vodi posebno evidenco imetnikov registracije, oseb, ki jim je bil vrnjen davek v skladu z 19. členom tega zakona, in plačnikov davka po tem zakonu.

(2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. identifikacijsko številko, ki jo carinski organ izda posameznemu imetniku registracije oziroma plačniku davka iz 18. člena in upravičencu do vračila iz 19. člena tega zakona, ki ni registriran.

2. ime in naslov oziroma firmo in sedež imetnika registracije, plačnika oziroma upravičenca do vračila;

3. ime in naslov proizvodnih prostorov in skladišč posameznega imetnika registracije;

4. naslov pristojnega organa;

6. datum izdaje identifikacijske številke registracije ter datum preklica registracije;

7. podatke o proizvodnih kapacitetah, obsegu proizvodnje, uvoza, vnosa, izvoza in iznosa brezalkoholnih pijač, vrsti in obsegu proizvodnje drugih izdelkov, vlaganju obračunov ter zahtevkov za vračila in plačilu davka.

XII. POSEBNE DOLOČBE

24. člen

(uporaba drugih predpisov)

(1) Glede vseh vprašanj postopka in pristojnosti pristojnega organa, ki niso urejena s tem zakonom, se uporablja zakon, ki ureja davčni postopek, in predpisi, ki urejajo carinsko službo.

(2) V dvomu ali kadar koli je mogoče izdelke iz kakršnega koli razloga uvrstiti v dve ali več tarifnih oznak, o razvrstitvi odloči pristojni organ v skladu s carinskimi predpisi in temeljnimi pravili, ki veljajo za uvrščanje blaga po carinski tarifi.

25. člen

(pooblastilo vladi)

V skladu z ekonomsko politiko Slovenije lahko vlada zmanjša ali poveča znesek davka na brezalkoholne pijače do 50 % davka, določenega s tem zakonom.

KAZENSKE DOLOČBE

26. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 2.000 do 125.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. ne obračuna davka ali ga obračuna v nasprotju s tem zakonom (prvi odstavek 15. člena, 18. člen)
2. pristojnemu organu ne predloži davčnega obračuna ali pregleda prometa v predpisanih rokih in na predpisan način (drugi, tretji, četrti in peti odstavek 15. člena, 18. člen)
3. ne plača davka oziroma ne plača davka v predpisanih rokih in na predpisan način (16. člen, 18. člen)
4. ne omogoči dostopa oziroma na zahtevo ne predloži podatkov pristojnemu organu (prvi odstavek 17. člena, šesti odstavek 19. člena)
5. ne hrani dokumentacije in podatkov v skladu s tem zakonom (drugi odstavek 17. člena, 5. odstavek 19. člena)
6. zahteva vračilo plačanega davka na podlagi neresničnih podatkov (drugi odstavek 19. člena)
7. se ne registrira pri pristojnemu organu (21. člen)

(2) Z globo od 200 do 4.100 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 200 do 1.200 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

28. člen

(globa, sorazmerna višini neplačanega davka)

Globa, ki je predpisana v razponu, se lahko izreče z odločbo v hitrem postopku tudi v višjem znesku, kot je najnižja višina globe, pri čemer se taka globa izreče v odstotku od neplačanega davka, in sicer v višini 50% neplačanega davka. Globa, določena v skladu s tem členom, ne sme preseči najvišjega zneska, določenega za posamezni prekršek v skladu s tem zakonom.

29. člen
(posebno hudi prekrški)

Če se s prekrškom iz tega zakona povzroči neplačilo davka v znesku, ki presega štiri povprečne mesečne neto plače v Republiki Sloveniji na zaposleno osebo v času storitve prekrška, če prekršek stori posameznik, oziroma v znesku, ki presega osem povprečnih mesečnih neto plač v Republiki Sloveniji na zaposleno osebo v času storitve prekrška, če prekršek stori pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se sme zaradi protipravno pridobljene premoženjske koristi pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, kaznovati z globo do 375.000 eurov, njihove odgovorne osebe z globo do 12.300 eurov, posameznik pa z globo do 3.600 eurov.

30. člen
(zastaranje posebno hudih prekrškov)

(1) Postopek o prekrških iz 29. člena tega zakona se ne more več začeti, ko potečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

(2) Zastaranje pretrga vsako dejanje prekrškovnega organa, ki meri na pregon storilca prekrška. Z vsakim pretrganjem začne zastaralni rok znova teči, vendar pa se postopek zaradi prekrška nikakor ne more več začeti ali nadaljevati po preteku šestih let od dneva storitve prekrška.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen
(podzakonski akti)

Minister izda predpise iz četrtega odstavka 6. člena, četrtega odstavka 12. člena, šestega odstavka 15. člena, petega odstavka 19. člena in petega odstavka 21. člena tega zakona v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

32. člen
(prva registracija)

Obstoječi proizvajalci, pridobitelji in uvozniki brezalkoholnih pijač, ki so davčni zavezanci po tem zakonu v trenutku uveljavitve tega zakona, se morajo registrirati pri pristojnemu organu v skladu z 21. členom tega zakona v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

33. člen
(prvi obračun davka)

(1) Davčni zavezanci prvič obračunajo davek po tem zakonu za drugi mesec, ki sledi mesecu, v katerem je bil zakon uveljavljen.

(2) Plačniki davka iz 18. člena tega zakona prvič obračunajo davek po tem zakonu za davek, obveznost obračuna katerega nastane od prvega dne meseca, ki sledi drugemu mesecu po uveljavitvi tega zakona.

34. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S tem členom se določa okvirna vsebina zakona. Besedilo člena sledi običajni vsebini pri uvajanju novih davčnih oblik.

K 2. členu

Ker se s tem zakonom uvaja nova davčna oblika, je treba z zakonom določiti tudi blagajno javnega financiranja, kateri pripadajo prihodki od davka. Predlagano je, da prihodki pripadajo državnemu proračunu. Prihodki so del integralnega proračuna in njihova namenskost ni vnaprej določena.

K 3. členu

V tretjem členu so opredeljeni pojmi, ki se uporabljajo v tem zakonu. Pri opredelitvi pojmov se navezujemo na predpise EU, ki opredeljujejo sladila, ki se lahko dodajajo v pijače, ter sladkorje.

K 4. členu

S tem členom se opredeljuje predmet obdavčitve po tem zakonu. Za opredelitev predmeta obdavčitve po tem zakonu je uporabljena kombinirana nomenklatura EU.

Predmet obdavčitve so vse pijače, ki se uvrščajo v tarifno številko 2009, kar zajema sadne sokove in zelenjavne sokove (z dodanim sladkorjem in sladili ali brez), ter pijače, ki se uvrščajo v tarifno številko 2202, kar zajema vode z dodanim sladkorjem in sladili ter druge brezalkoholne pijače. Sem se uvrščajo tudi »brzalkoholna piva«, ki zaradi nizke vsebnosti alkohola (pod 0,5 vol %) niso podvržena trošarini, ter energetske pijače.

Kot predmet obdavčitve so zajeti tudi pripravki za pijače, ki se uvrščajo v tarifno številko 2106. Sem se uvrščajo npr. sirupi za pripravo sokov ter vitaminski napitki v obliki praškov, tablet ali v drugih oblikah.

Pojem brezalkoholne pijače, uporabljen v tem zakonu, predstavlja vse predmete obdavčitve, določene s tem členom.

Navadne namizne in mineralne vode, brez dodanega sladkorja ali sladil, so izključene iz predmeta obdavčitve, saj se uvrščajo v tarifno številko CN 2201, ki ni zajeta v 4. členu.

K 5. členu

Ker se predmet obdavčitve po tem zakonu opredeljuje z uporabo tarifnih številk kombinirane nomenklature EU, se s tem členom opredeljuje pravna podlaga tarifnih številk. Ker se kombinirana nomenklatura vsako leto spreminja vsaj ob koncu vsakega leta, je dodano pooblastilo ministru, da objavlja morebitne spremembe navedb tarifnih številk, ki so uporabljene v tem zakonu.

K 6. členu

V tem členu so opredeljeni davčni zavezanci. Davčni zavezanci so vse osebe, ki proizvajajo, pridobivajo iz drugih držav EU, ali uvažajo brezalkoholne pijače v okviru opravljanja ekonomske dejavnosti v Sloveniji. Zajeti so torej vsi subjekti na trgu, ki v sklopu svojega poslovanja proizvajajo, prejemajo ali uvažajo brezalkoholne pijače. S to opredelitvijo pa so izvzete osebe, ki brezalkoholne pijače uporabljajo izključno za lastne potrebe.

Dodatno so opredeljene kot davčni zavezanci tudi druge osebe, ki sicer ne opravljajo dejavnosti, vendar pa količine brezalkoholnih pijač, ki jih proizvedejo, pridobijo ali uvozijo, predstavljajo komercialne količine. Te količine določi minister s podzakonskim aktom. Ureditev je primerljiva ureditvi npr. na carinskem področju, kjer so potniki oproščeni plačila

uvoznih dajatev za blago v osebni prtljagi, razen če gre za takšno količino blaga, ki predstavlja komercialno količino.

Dodatno pa proizvajalci brezalkoholnih pijač, ki proizvajajo brezalkoholne pijače izključno za neposredno prodajo potrošnikom in njihova proizvodnja v posameznem koledarskem letu ne presega 2.000 litrov brezalkoholnih pijač, niso zavezanci po tem zakonu. S to določbo so zajeti pridelovalci, ki sami nudijo lastne proizvode potrošnikom, npr. v okviru kmečkih turizmov ali ponudniki lastnih izdelkov na mestih, namenjenih za prodajo lastnih izdelkov (npr. tržnice), če ne presežejo v tem členu določene količinske omejitve.

K 7. členu

S tem členom je opredeljen trenutek nastanka davčne obveznosti in sicer ko je brezalkoholna pijača, proizvedena v Sloveniji, prvič dana na trg, pridobljena ali uvožena.

K 8. členu

Obveznost za obračun davka nastane ko je brezalkoholna pijača prvič dana promet v Sloveniji. Dodatno pa je opredeljeno, da obveznost za obračun davka nastane tudi v primeru končne porabe brezalkoholne pijače pri proizvajalcu, razen kadar gre za porabo v okviru tehnoloških procesov proizvodnje pijač. Pri pridobitvi brezalkoholnih pijač iz druge države članice EU nastane obveznost za obračun davka v trenutku prejema brezalkoholne pijače oziroma vnosa, kadar pridobitelj sam vnaša brezalkoholne pijače v Slovenijo. Kadar ponudniki gostinskih storitev sami kupujejo brezalkoholne pijače v drugih državah članicah in vnašajo v Slovenijo za prodajo v svojih gostinskih objektih, nastane obveznost za obračun davka že s samim vnosom brezalkoholnih pijač v Slovenijo. Ob uvozu pa nastane obveznost za obračun davka ob sprostitvi brezalkoholnih pijač v prosti promet. Pri tem se davek ne obračuna kot bi bil uvozna dajatev ampak davčni zavezanec predloži mesečni obračun v skladu z 15. členom tega zakona.

K 9. členu

S tem členom so urejeni primeri nastanka obveznosti za obračun davka v primerih, ko v osnovi sicer velja oprostitev plačila davka (12. člen predloga zakona), pa ti pogoji za oprostitev naknadno niso več podani ali pa so bile brezalkoholne pijače nezakonito odstranjene izpod carinskega nadzora oziroma nezakonito vnesene.

Prejemnik blaga, ki so mu bile brezalkoholne pijače odpremljene oziroma ga je prejel brez da bi bil obračunan davek, mora v primeru, da pogoji za oprostitev niso več izpolnjeni, obračunati davek.

K 10. členu

Davčna osnova je vsebnost sladkorja in sladil v brezalkoholni pijači. V davčno osnovo so zajeti vsi sladkorji in vsa sladila, ki jih vsebujejo brezalkoholne pijače, ki so predmet obdavčitve po tem zakonu. Pojem sladkorja in sladil je opredeljen že v 3. členu tega zakona.

K 11. členu

V tem členu je opredeljen znesek davka, ki je opredeljen na količino sladkorja in sladil. Znesek davka znaša 0,001 evra za vsak 1 gram sladkorja, ki je vsebovan v brezalkoholni pijači. Po oceni predlagatelja znaša povprečna vsebnost sladkorja v brezalkoholnih pijačah 100 g sladkorja na liter brezalkoholne pijače. Davek na takšno brezalkoholno pijačo po tem zakonu znaša 0,10 evra na liter brezalkoholne pijače. Če je vsebnost sladkorja v brezalkoholni pijači nižja, je nižja tudi davčna obremenitev, če pa je vsebnost sladkorja višja, je višji tudi znesek davka za liter takšne brezalkoholne pijače.

Uredba 1333/2008 o aditivih za živila opredeljuje sladila, ki so lahko uporabljajo pri proizvodnji živil. Določeni so največji dovoljeni odmerki za posamezna sladila na liter brezalkoholne pijače. Količine se zelo razlikujejo – od 20 mg do 600 mg na liter

brezalkoholne pijače. Z namenom enotne obdavčitve sladil se določa znesek obdavčitve, ki je enak za vsa sladila za največje dovoljene količine v skladu z navedeno uredbo. Torej največja dovoljena vsebnost katerega koli sladila v brezalkoholni pijači predstavlja enako davčno obremenitev ter sorazmerno manjši delež sladila od dovoljenega predstavlja ustrezno manjšo davčno obremenitev. Kadar je v brezalkoholni pijači kombinacija več sladil, se za izračun davka upošteva vsebnost vsakega posameznega sladila v brezalkoholni pijači. Vsebnost dveh različnih sladil v brezalkoholni pijači v največji dovoljeni količini, določeni z uredbo 1333/2008, ima za posledico znesek davka v višini 0,2 evra na liter pijače za vsako posamezno sladilo (skupaj 0,4 evra).

Znesek davka za sladila je določen ob upoštevanju zneska davka, določenega za sladkor. Če je brezalkoholnih pijačah na trgu v povprečju vsebnost sladkorja cca. 100 g sladkorja na liter (lahko pa tudi več) in znaša predvidena odbavčitev 0,10 evra za 100 g sladkorja (na liter), potem je obdavčitev za največjo dovoljeno vsebnost posameznega sladila določena kot 0,2 evra na liter, saj so v uredbi največji določeni odmerki opredeljeni na liter. Večja koncentracija sladila v brezalkoholni pijači ni dovoljena, torej je največja možna davčna obremenitev za posamezno sladilo 0,2 evra na liter.

K 12. členu

S to določbo se določa oprostitvev plačila davka namesto sistema vračil plačanega davka za brezalkoholne pijače, ki so izvožene ali iznesene v druge države članice Unije. Brezalkoholne pijače, ki (še) niso dane na trg v Sloveniji, so oproščene plačila davka. To velja za brezalkoholne pijače, ki so namenjene za iznos iz Slovenije (izvoz, tranzit, dobava v drugo državo članico), ter za brezalkoholne pijače, vnesene v carinsko skladišče ali v prosto cono. Dokler je brezalkoholna pijača v carinskem skladišču ali prosti coni, obveznost za plačilo davka po tem zakonu ne nastane. Če pa se brezalkoholna pijača da na trg v Sloveniji, nastane obveznost plačila davka v skladu s splošnimi pravili.

Z drugo točko prvega odstavka tega člena se odpravlja dvojno obdavčevanje, saj so obdavčene le brezalkoholne pijače, ki se uporabljajo kot končni izdelki za konzumacijo. Brezalkoholne pijače, ki bi bile na podlagi tega zakona sicer podvržene obdavčitvi, pa se uporabljajo pri proizvodnji brezalkoholnih pijač (npr. uvoz ali pridobitev koncentratov pijač za proizvodnjo brezalkoholnih pijač v Sloveniji) ali pa za proizvodnjo alkoholnih pijač (npr. brezalkoholna pijača + pivo), ki so obdavčene s trošarino.

S tretjo točko prvega odstavka tega člena pa je določena oprostitvev davka od brezalkoholnih pijač, proizvedenih iz svežega sadja za neposredno prodajo potrošnikom in porabo v prostorih proizvajalca. S tem so oproščene brezalkoholne pijače (stisnjeni sokovi), ki se v gostinskih lokalih pripravljajo za neposredno konzumacijo (npr. limonade iz sveže stisnjenih limon).

Opredelitev iz drugega odstavka tega člena, ki opredeljuje kaj se šteje za izvoz, je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine. S tem, ko so v določbi opredeljene dobave brezalkoholnih pijač za letala in ladje na mednarodnih linijah kot izvoz, so oproščene plačila davka po tem zakonu. Enako velja za dobave v prodajalne na letališčih in v pristaniščih, ki se nahajajo za izstopno mejno carinsko kontrolo.

K 13. členu

S to določbo se opredeljuje oprostitvev plačila davka za diplomatska predstavništva, konzulate ter mednarodne organizacije. Določba je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine. V skladu z mednarodnimi pogodbami in konvencijami so navedeni subjekti oproščeni plačila posrednih davkov, kamor spada tudi ta davek. Zato je potrebno opredeliti način izvajanja te oprostitve.

K 14. členu

Ta člen izrecno določa, da je davčno obdobje enako obdobju koledarskega meseca.

K 15. členu

Davčni zavezanec je dolžan mesečno obračunavati davek ter mesečno predložiti pristojnemu organu obračun davka, ki je predmet obdavčitve po tem zakonu. Obračun davka je instrument, ki omogoča pobiranje davka po sistemu samoobdavčitve, hkrati pa omogoča pristojnemu organu naknadno kontrolo in nadzor pravilnosti samoobdavčitve oziroma izvajanja določb tega zakona.

Davčni zavezanci v obračun davka vključijo podatke o prometu z brezalkoholnimi pijačami in vsebnosti sladkorja in sladil. Vsebina obračuna je razvidna iz določbe tretjega odstavka tega člena. Zavezanci morajo obračun oddati do zadnjega delovnega dne meseca, ki sledi mesecu, v katerem je nastala obveznost za obračun davka.

Minister, pristojen za finance, je pooblaščen, da predpiše podrobnejšo obliko in vsebino obrazca za obračun in način njegovega izpolnjevanja.

K 16. členu

Ta člen določa rok za plačilo davka v državni proračun. Davek se plača najpozneje do zadnjega delovnega dne v mesecu ki sledi mesecu, v katerem je nastala obveznost za obračun davka. Davek se vedno plača v domači valuti (v eurih), kar izhaja že iz Zakona o uvedbi eura (Uradni list RS, št. 114/06), zato tega pravila v tem zakonu ne ponavljamo.

K 17. členu

Zavezanec je dolžan voditi knjigovodstvo po drugih predpisih in ta zakon od njega ne zahteva vodenja posebnih evidenc ali posebnega knjigovodstva. Določba v prvem odstavku poudarja le, da mora zavezanec v svojih knjigah zagotoviti tudi podatke, ki so pomembni za določitev davčne obveznosti in poznejši nadzor pravilnosti njene določitve. Hkrati se zavezancu nalaga obveznost, da pristojnemu organu omogoči dostop do podatkov in dokumentacije oziroma mu na zahtevo predloži podatke in dokumente v zvezi z ugotavljanjem izpolnjevanja davčne obveznosti.

Za davčne potrebe je treba dokumentacijo hraniti za obdobje, v katerem lahko nastane davčna obveznost in v katerem je mogoče zahtevati izpolnitev davčne obveznosti. V predlogu zakona se ponovi določba Zakona o davčnem postopku, ki zahteva hrambo dokumentacije do poteka absolutnega zastaralnega roka pravice do izterjave davka, t. j. deset let po dnevu, ko bi bilo davek treba plačati. Ker so lahko po drugih predpisih, ki urejajo poslovanje finančnih institucij, določeni drugačni roki hrambe poslovne dokumentacije, je nujno, da se jasno določi, da je rok hrambe za davčne namene tak, kakor ga določa ZDavP-2, ne glede na to, kakšni roki so določeni z drugimi predpisi.

Glede vseh preostalih določb v zvezi s hrambo dokumentacije in predlaganjem le-te pristojnemu organu pa veljajo pravila, določena po ZDavP-2 (gl. predvsem 32. člen ZDavP-2). Prav tako že iz ZDavP-2 izhaja, da se dokumentacija pod določenimi pogoji lahko hrani elektronsko, zato se te določbe v tem predpisu ne ponavljajo.

K 18. členu

Ta člen opredeljuje plačnika davka v drugih primerih, ko nastane obveznost za obračun in plačilo davka v skladu z 9. členom tega zakona. Določa tudi rok za predložitev obračuna (v 25 dneh od trenutka nastanka davčne obveznosti) ter rok za plačilo davka.

K 19. členu

Ta člen ureja pravico do vračila davka, plačanega v skladu s tem zakonom. Ureditve je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine. Izhodišče zakona je, da se obdavčijo le brezalkoholne pijače, ki so porabljene za potrošnjo v Sloveniji. Zato je potrebno urediti vračilo

že plačanega davka kadar se brezalkoholne pijače, za katere je bil davek plačan, izvozijo, dobavijo v druge države članice ali uporabijo v proizvodnji drugih izdelkov, bodi brezalkoholnih pijač (pri tem bo obveznost plačila davka nastala za te nove izdelke – brezalkoholne pijače) bodisi za druge izdelke, ki pa niso predmet obdavčitve po tem zakonu.

Davčni zavezanec uveljavlja vračilo v okviru mesečnih obračunov, ki jih predloži pristojnemu organu, osebe, ki niso davčni zavezanci pa v skladu z določbami ZDavP-2.

K 20. členu

Z zadevnim členom se določi pristojnost Carinske uprave RS kot pristojnega organa za izvajanje nadzora nad pravilnostjo in pravočasnostjo obračunavanja in plačevanja davka po tem zakonu.

K 21. členu

Ta člen določa obveznost registracije za davčne zavezance in proizvajalce drugih proizvodov, ki prejemajo brezalkoholne pijače in uveljavljajo oprostitev plačila davka po tem zakonu. Za potrebe učinkovitega nadzora nad davčnimi zavezanci po tem zakonu, je potrebna registracija davčnih zavezancev. Enako velja tudi za osebe, ki so upravičene do prejema brezalkoholnih pijač brez da bi bil zanje obračunan davek; tudi te osebe se morajo predhodno registrirati pri pristojnem organu in dobavitelju predložiti registracijo, kar je podlaga za to, da davčni zavezanec za tako dobavljene količine ne obračuna in plača davka. Če pa ti prejemniki nato uporabijo brezalkoholne pijače za namene, za katere ne velja oprostitev po tem zakonu (izvoz, dobava v druge DČ, proizvodnja drugih izdelkov), potem so ti registrirani prejemniki plačniki davka.

Osebe iz tega člena se morajo registrirati pri pristojnem organu najmanj tri delovne dni pred transakcijo, ki predstavlja obdavčljiv dogodek po tem zakonu.

K 22. členu

Ta člen določa prenehanje veljavnosti registracije iz predhodnega člena. Ureditev je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine. Z odvzemom registracije proizvajalci niso več upravičeni do dobav brezalkoholnih pijač, za katere se ne obračuna in plača davek, lahko pa naknadno zahtevajo vračilo davka v skladu z 19. členom tega zakona.

K 23. členu

Ta člen določa vsebino evidenc, ki jih za potrebe nadzora nad pravilnim izvajanjem določb tega zakona vodi pristojni organ.

K 24. členu

Ker predlog zakona ne določa vseh pravil postopka in vseh pristojnosti davčnega organa, ampak le posebne rešitve zaradi narave te davčne oblike, je treba nedvoumno določiti, da splošne določbe Zakona o davčnem postopku in Zakona o carinski službi veljajo tudi za odmero in plačilo davka po tem zakonu.

K 25. členu

Ta člen podeljuje pooblastilo vladi, da lahko poviša ali zniža znesek davka, določen s tem zakonom, vendar največ za 50 %. Ureditev je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine. S tem lahko vlada upošteva cilje zdravstvene in davčne politike prilagaja višino davka.

K 26. členu

S tem členom se predpisujejo globe za kršitve obveznosti po tem zakonu, ki se štejejo za prekrške. Globe bo izrekal pristojni organ kot prekrškovni organ.

K 27. členu

Ta člen omogoča izrek globe, ki je predpisana v razponu, v hitrem postopku tudi v višjem znesku, kot je najnižja višina globe, upošteva višino neplačanega davka. Ureditev temelji na določbah Zakona o prekrških in je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine.

K 28. členu

Ta člen opredeljuje posebno hude prekrške in višino golobe v teh primerih. Ureditev temelji na določbah Zakona o prekrških in je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine.

K 29. členu

Ta člen določa daljši zastaralni rok od tistega, ki je predpisan z zakonom, ki ureja prekrške, za posebno hude prekrške iz predhodnega člena. Določba je primerljiva z ureditvijo v zakonu, ki ureja trošarine

K 30. členu

Za pravilno izvajanje zakona mora biti podzakonski akt v skladu z določbami tega zakona izdan prej, preden nastopi prva obveznost za obračun davka po tem zakonu. Realno je pričakovati (ob upoštevanju vseh formalnosti za izdajo podzakonskega akta), da se akt izda v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

K 31. členu

Ta člen določa obveznost prve registracije zavezancev za registracijo po tem zakonu po uveljavitvi tega zakona. Ker bodo ob uveljavitvi tega zakona določeni subjekti takoj tudi zavezanci za registracijo pri pristojnem organu, se določa rok, v katerem morajo opraviti registracijo. Predvideva se, da bodo v predpisanem roku vsi zavezanci opravili registracijo pri carinskem organu. Določba je usklajena z naslednjo določbo, ki opredeljuje obveznost vložitve prvega obračuna.

K 32. členu

Zaradi časa, ki ga davčni zavezanci in pristojni organ potrebujejo za pripravo tehnične podpore za obračunavanje in plačilo davka ter izvajanje kontrole in nadzora, je treba določiti, kdaj so zavezanci dolžni oddati prvi obračun davka.

K 33. členu

Predlaga se, da se rok za uveljavitev zakona določi skladno s splošnim pravilom, tj. petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.